

(Increasing DEaf Adult health Literacy through innovative methodologies)

Zvyšování zdravotní gramotnosti neslyšících dospělých prostřednictvím inovativních metod

PŘÍRUČKA PRO VZDĚLAVATELE DOSPĚLÝCH

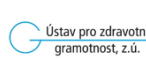
Erasmus+ - KA220 - Partnerství pro spolupráci ve vzdělávání dospělých

(Doba trvání: 1.5.2023 - 30.4.2025)

Číslo projektu 2022-2-SK-01-KA220-ADU-000102228

Innosign

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

**Co-funded by
the European Union**

Obsah

1. PROJEKT IDEAL: CÍLE A PŘÍNOSY	4
1.1. CÍL KAPITOLY	4
1.2. ÚVOD DO PROJEKTU IDEAL	4
2. PROČ PŘÍRUČKA PRO VZDĚLAVATELE PRACUJÍCÍ S NESLYŠÍCÍMI DOSPĚLÝMI	8
2.1. CÍL KAPITOLY	8
2.2. ÚVOD	8
2.3. PROČ VYTVOŘIT PŘÍRUČKU PRO VZDĚLAVATELE PRACUJÍCÍ S NESLYŠÍCÍMI DOSPĚLÝMI?	8
2.4. ÚČEL PŘÍRUČKY	9
2.5. OBSAH PŘÍRUČKY	10
2.6. SOULAD S PROJEKTEM IDEAL	11
2.7. POROZUMĚNÍ "NESLYŠÍCÍM DOSPĚLÝM"	11
2.8. ODKAZY A CITACE	13
3. SLOVNÍČEK	14
3.1. ODKAZY A CITACE	16
4. KAPITOLA 1: JAK NAVRHOVAT VZDĚLÁVACÍ JEDNOTKY PRO NESLYŠÍCÍ DOSPĚLÉ	17
4.1. CÍL KAPITOLY	17
4.2. KLÍČOVÉ ASPEKTY, KTERÉ TŘEBA ZVÁŽIT	17
4.3. POCHOPENÍ KONTEXTU CÍLOVÉ SKUPINY	17
4.4. DEFINOVÁNÍ OBSAHU A CÍLŮ VÝUKY	18
4.5. VÝBĚR VHODNÉ METODIKY	19
4.6. PLÁNOVÁNÍ A PROVÁDĚNÍ	20
4.7. METODY HODNOCENÍ	22
4.8. REFERENCE A CITACE	23
5. KAPITOLA 2: VÝUKOVÉ DOVEDNOSTI VZDĚLAVATELŮ DOSPĚLÝCH	25
5.1. CÍL KAPITOLY	25
5.2. POROZUMĚNÍ POTŘEBÁM NESLYŠÍCÍCH DOSPĚLÝCH STUDENTŮ	25
5.3. KLÍČOVÉ PEDAGOGICKÉ DOVEDNOSTI PRO PEDAGOGY	26
5.4. VÝUKOVÉ STRATEGIE: TIPY PRO PEDAGOGY	29
5.5. PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE	30
5.6. ODKAZY A CITACE:	30
6. KAPITOLA 3: METODY VÝUKY PRO PODPORU DIGITÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ	32
6.1. CÍL KAPITOLY	32
6.2. POROZUMĚNÍ DIGITÁLNÍ DOVEDNOSTÍ	32
6.3. PROČ JSOU DIGITÁLNÍ DOVEDNOSTI PRO NESLYŠÍCÍ DŮLEŽITÉ?	32
6.4. VÝZVY, KTERÉ TŘEBA ZVÁŽIT	33
6.5. METODIKY NA PODPORU DIGITÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ	33
6.6. ODKAZY A CITACE	38

7. KAPITOLA 4: MOTIVACE NESLYŠÍCÍCH DOSPĚLÝCH PROSTŘEDNICTVÍM INTERAKTIVNÍCH POUTAVÝCH METOD	40
7.1. CÍL KAPITOLY	40
7.2. POCHOPENÍ MOTIVACE	40
7.3. STRATEGIE PRO ZVÝŠENÍ MOTIVACE	41
7.4. PRAKTICKÉ TIPY PRO VZDĚLAVATELE	44
7.5. MOTIVACE V PRAXI	44
7.6. ODKAZY A CITACE	45
8. KAPITOLA 5: PROČ POSÍLIT ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST NESLYŠÍCÍCH	46
8.1. CÍL KAPITOLY	46
8.2. VÝZNAM POSÍLENÍ POSTAVENÍ NESLYŠÍCÍCH DOSPĚLÝCH	46
8.3. PROBLÉMY, KTERÝM ČELÍ DOSPĚLÍ NESLYŠÍCÍ	47
8.4. STRATEGIE PRO ZVÝŠENÍ ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOSTI	48
8.5. TIPY PRO PEDAGOGY A POSKYTOVATELE ZDRAVOTNÍ PÉČE	50
8.6. PŘÍPADOVÁ STUDIE: ŠAMPIONI ZDRAVÍ NESLYŠÍCÍCH	51
8.7. ODKAZY A CITACE	52
9. KAPITOLY 6: STRATEGIE UČNENÍ UMOŽŇUJÍCÍ NESLYŠÍCÍM ZLEPŠIT ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST	54
9.1. CÍL KAPITOLY	54
9.2. PROPOJENÍ STRATEGIÍ UČENÍ S MOTIVACÍ A METODIKAMI	54
9.3. STRATEGIE UČENÍ	54
9.4. TIPY PRO VZDĚLAVATELE	57
9.5. ODKAZY A CITACE	58

1. PROJEKT IDEAL: CÍLE A PŘÍNOSY

1.1. CÍL KAPITOLY

Tato kapitola představuje projekt IDEAL. Vysvětluje cíle, přínosy a hlavní výsledky projektu. Pedagogové se dozvědí, jak projekt IDEAL podporuje dospělé neslyšící - včetně hluchoslepých a Neslyšících+ osob - při zvyšování jejich zdravotní gramotnosti.

1.2. ÚVOD DO PROJEKTU IDEAL

Zkratka IDEAL znamená **"Zvyšování zdravotní gramotnosti neslyšících dospělých prostřednictvím inovativních metod"**. Cílem projektu je zlepšit zdravotní gramotnost dospělých Neslyšících, včetně těch, kteří jsou hluchoslepí a Neslyšící+. Je financován z programu Evropské unie Erasmus+ a probíhá v letech 2023 až 2025. Na projektu spolupracuje sedm organizací ze Slovenska, České republiky, Itálie, Španělska a Maďarska.

1.2.1. CÍLE PROJEKTU IDEAL

Hlavním cílem projektu IDEAL je:

- **Zlepšení zdravotní gramotnosti neslyšících dospělých**
 - Pomoc dospělým neslyšícím dozvědět se více o fyzickém a duševním zdraví.
 - Zpřístupnění a zlepšení srozumitelnosti informací o zdraví.
 - Zahrnuje témata, jako je prevence nemocí, zdravotní péče, komplexní zdravotní problémy a vliv škodlivých návyků na onemocnění, jako jsou srdeční choroby.

1.2.2. ŘEŠENÍ JEDINEČNÝCH POTŘEB

Neslyšící dospělí, včetně hluchoslepých a Neslyšících+, mají jedinečné vzdělávací potřeby. Projekt IDEAL se jimi zabývá:

- **Poskytování specializovaného školení**
 - Vytváření školicích programů, které odpovídají jejich specifickým potřebám.
 - Zajištění přístupnosti materiálů pomocí znakového jazyka, popisků, hmatových zdrojů a dalších vhodných formátů.
- **Používání inovativních výukových metod**

- Uplatňování nových výukových metod, které zapojují neslyšící studenty.
- Začlenění digitálních nástrojů a technologií pro zlepšení výuky.
- **Respektování jazyka a kultury**
 - Oceňování (znakového) jazyka a kultury komunity neslyšících.
 - Podpora inkluze s ohledem na kulturní rozdíly.

1.2.3. KDO MÁ Z PROJEKTU IDEAL PROSPĚCH (CÍLOVÉ SKUPINY).

Projekt IDEAL se zaměřuje na dvě hlavní skupiny:

1. Přímí příjemci podpory

- **Dospělí neslyšící:** Všichni neslyšící, včetně hluchoslepých a Neslyšících+, kteří si chtějí zlepšit své zdravotní znalosti.
- **Vzdělavatelé dospělých:** Učitelé a školitelé, kteří pracují s dospělými neslyšícími, získají nové výukové metody.

2. Nepřímí příjemci podpory

- **Komunita neslyšících:** Rodiny a přátelé dospělých Neslyšících budou mít prospěch ze zlepšení komunikace v oblasti zdraví.
- **Sdružení neslyšících:** Organizace podporující neslyšící budou mít k dispozici více zdrojů.
- **Zdravotníci a centra:** Lékaři, zdravotní sestry a poskytovatelé zdravotní péče se dozvědí, jak lépe komunikovat s neslyšícími pacienty.
- **Veřejné instituce v oblasti inkluze, vzdělávání a zdraví:** Školy, vysoké školy a organizace zabývající se inkluzí, vzděláváním a zdravím budou mít lepší nástroje a porozumění.

1.2.4. VÝHODY PROJEKTU IDEAL

Projekt IDEAL přináší mnoho výhod:

- **Porozumění zdravotním potřebám**
 - Zjištění, jaké zdravotní informace neslyšící dospělí potřebují.
- **Posílení postavení neslyšících dospělých**
 - Poskytněte jim nástroje a zdroje, které jim pomohou získat přístup ke zdravotním informacím a porozumět jim.

- Pomocť jim převzít kontrolu nad jejich zdravím a pohodou.
- **Rozvoj efektivních výukových metod**
 - Vytvoření nejlepších výukových přístupů pro neslyšící dospělé, aby pochopili zásady zdraví.
 - Školení pedagogů v používání metod, které vyhovují neslyšícím studentům, včetně luchoslepých a Neslyšících+.
- **Zlepšení digitálních dovedností**
 - Zlepšení schopností neslyšících dospělých používat digitální nástroje.
 - Usnadnění vyhledávání zdravotních informací na internetu.
- **Vzdělávání zdravotnických pracovníků**
 - Výuka lékařů a sester, jak efektivně komunikovat s neslyšícími pacienty.
 - Podpora respektu ke znakovému jazyku a kultuře neslyšících ve zdravotnických zařízeních.
- **Sdílení vzdělávacích zdrojů**
 - Tvorba výukových videí ve znakovém jazyce.
 - Sdílení výukových materiálů prostřednictvím sociálních médií a uživatelsky přívětivých webových stránek.

Příklad: Maria, hluchoslepá dospělá osoba, využívá zdroje projektu IDEAL, aby se dozvěděla, jak zvládat cukrovku. Díky materiálům v hmatových formátech a videím s titulky lépe rozumí svému stavu a efektivněji komunikuje se svým poskytovatelem zdravotní péče.

1.2.5. CO PŘINESE PROJEKT IDEAL

K dosažení svých cílů projekt IDEAL vytvoří:

1. Příručku pro vzdělavatele dospělých

- Příručka s novými výukovými metodami, které pomáhají dospělým neslyšícím aktivně se učit.
- Zahnuje strategie pro zlepšení digitálních dovedností.
- K dispozici v přístupných formátech pro pedagogy.

2. Program zdravotní výchovy pro neslyšící dospělé

- Výukový program pro výuku základních zdravotnických znalostí.

- Pomoc dospělým neslyšícím, včetně Hluchoslepých a Neslyšících+, pečovat o jejich fyzické a duševní zdraví.
- Používání interaktivní a poutavé metody.

3. Video pro zvýšení povědomí ve znakovém jazyce

- Video o důležitých zdravotních tématech a o tom, jak předcházet nemocem.
- Vyrobeno ve znakovém jazyce pro komunitu neslyšících.
- Zlepšuje porozumění a povědomí.

4. Webové stránky a mobilní aplikace

- Uživatelsky přívětivé webové stránky a aplikace.
- Poskytuje videa ve znakovém jazyce na zdravotní a preventivní témata.
- Obsahuje sadu nástrojů se vzdělávacími zdroji pro výukové lekce.

5. Semináře pro zdravotníky

- Akce pro lékaře, zdravotní sestry a zdravotnický personál.
- Zaměřte se na efektivní komunikaci s neslyšícími pacienty.
- Podporovat porozumění kultuře a jazyku neslyšících.

Jak budou sdíleny?

- Příručka a zdroje budou k dispozici online pro pedagogy po celém světě.
- Semináře zvýší informovanost zdravotníků.
- Sociální média a partnerství se sdruženími neslyšících pomohou sdílet materiály.

1.2.6. VÍCE INFORMACÍ

Více informací o projektu IDEAL najdete na našich webových stránkách:
<https://ideal-health.top/>

Zde najdete:

- Aktuální informace o činnostech a výsledcích projektu.
- Zdroje a materiály pro pedagogy a dospělé neslyšící.
- Informace o nadcházejících seminářích a akcích.

2. PROČ PŘÍRUČKA PRO VZDĚLAVATELE PRACUJÍCÍ S NESLYŠÍCÍMI DOSPĚLÝMI

2.1. CÍL KAPITOLY

V této kapitole je vysvětleno, proč je tato příručka důležitá pro pedagogy, kteří pracují s dospělými Neslyšícími, včetně Hluchoslepých a Neslyšících+. Uvádí důvody pro vytvoření specializované příručky a popisuje její jedinečný obsah. Cílem je pomoci pedagogům účinně podporovat dospělé Neslyšící na jejich cestě za vzděláním, zejména při zvyšování zdravotní gramotnosti.

2.2. ÚVOD

Pedagogové hrají při podpoře dospělých neslyšících klíčovou roli. Mnoho neslyšících dospělých čelí problémům v přístupu ke zdravotním informacím kvůli komunikačním bariérám a nedostatku dostupných zdrojů. Vzdělavatelé však mohou mít nedostatek zkušeností specificky s Neslyšícími dospělými a stávající výukové metody nemusí plně vyhovovat jejich jedinečným potřebám.

Tato příručka vyplňuje tuto mezeru tím, že poskytuje na míru šité metodiky učení. Zaměřuje se na aktivní zapojení, inkluzivitu a využití technologií ke zlepšení digitálních dovedností.

2.3. PROČ VYTVOŘIT PŘÍRUČKU PRO VZDĚLAVATELE PRACUJÍCÍ S NESLYŠÍCÍMI DOSPĚLÝMI?

Výzvy, kterým čelí neslyšící dospělí ve vzdělávání

- **Omezený přístup k informacím**
 - Neslyšící dospělí mají často problémy s přístupem k informacím kvůli komunikačním bariérám.
 - Vzdělávací systémy nemusí plně vyhovovat jejich potřebám.
- **Nedostatečné vzdělávací zdroje**
 - Výukové metody a materiály jsou často určeny pro mladé neslyšící.
 - Existuje potřeba flexibilní odborné přípravy přizpůsobené dospělým neslyšícím.

Potřeba specializovaného školení pro pedagogy

- **Nedostatek zkušeností**

- Jen málo pedagogů má zkušenosti s prací s neslyšícími dospělými.
- Pedagogové mohou pracovat především s neslyšícími dětmi nebo jinými marginalizovanými skupinami.

- **Přizpůsobení výukových metod**

- Výukové strategie je třeba přizpůsobit neslyšícím dospělým.
- Je zapotřebí nových a účinnějších metodik, které pomohou neslyšícím dospělým dosáhnout jejich vzdělávacích cílů.

Rozmanitost neslyšící populace

- **Různé prostředí a potřeby**

- Potřeby v oblasti vzdělávání ovlivňují faktory, jako je stupeň a počátek ztráty sluchu, vzdělání, sociální a ekonomické zázemí.
- Někteří jsou neslyšící od narození, jiní ztrácejí sluch později v životě.

- **Různé komunikační preference**

- Někteří používají znakový jazyk, jiní se spoléhají na řeč, odezírání ze rtů nebo asistenční technologie.
- Schopnosti čtení a psaní se mohou lišit.

Význam kulturní citlivosti

- **Terminologie a identita**

- Pedagogové by si měli být vědomi toho, jak se studenti identifikují: Neslyšící, neslyšící, nedoslýchaví, pozdě ohluchlí, hluchoslepí, neslyšící s postižením (Neslyšící+).
- Respektování preferované identity a způsobu komunikace každého jednotlivce.

- **Komunikační modalita**

- Porozumět způsobům komunikace, které studující používají.
- Zajistit přístupnost pomocí znakového jazyka, taktilního znakování a dalších pomůcek.

Příklad: *Pedagog, který plánuje kurz zdravotní gramotnosti, si uvědomí, že někteří studenti dávají přednost znakovému jazyku, zatímco jiní používají odezírání ze rtů. Tím, že poskytne materiály ve formě videí ve znakovém jazyce a psaného textu, zajistí, aby se k informacím dostali všichni studenti.*

2.4. ÚČEL PŘÍRUČKY

- **Podpora pedagogů při výuce zdravotní gramotnosti**
 - Poskytnutí strategie, které pomohou neslyšícím dospělým dozvědět se o ochraně zdraví a přístupu ke zdravotním informacím.
 - **Nabídka metod na míru**
 - Představit inovativní výukové metody, které aktivně zapojují neslyšící studenty.
 - Využívat technologie ke zlepšení digitálních dovedností.
 - **Sloužit jako zdroj informací pro různé pedagogy**
 - **Neslyšící pedagogové**, kteří používají znakový jazyk.
 - **Slyšící pedagogové** pracující s neslyšícími dospělými mohou využívat tlumočníky znakového jazyka nebo zprostředkovatele, případně mohou sami znakový jazyk ovládat.
 - **Pedagogové se zkušenostmi s různorodými dospělými**, kteří chtějí pracovat s neslyšícími studenty.
-

2.5. OBSAH PŘÍRUČKY

Příručka obsahuje šest kapitol rozdělených do tří hlavních oddílů:

1. Podpora pro pedagogy

- **Kapitola 1:** Jak navrhnout výukové jednotky pro neslyšící dospělé
- **Kapitola 2:** Dovednosti vzdělavatelů dospělých při výuce

2. Metodiky učení

- **Kapitola 3:** Metodiky učení podporující digitální dovednosti
- **Kapitola 4:** Motivace neslyšících dospělých prostřednictvím interaktivních a poutavých metodik

3. Zdravotní gramotnost neslyšících

- **Kapitola 5:** Proč posílit zdravotní gramotnost neslyšících?
- **Kapitola 6:** Strategie učení umožňující neslyšícím zlepšit zdravotní gramotnost

Vlastnosti jednotlivých kapitol

- **Úvod**
 - Vysvětluje hlavní cíl a souvislost s projektem IDEAL.
- **Informace o tématu**
 - Poskytuje relevantní obsah a diskuse.
- **Příklady a tipy pro pedagogy**
 - Obsahuje praktické příklady, případové studie nebo tipy.
- **Odkazy a citace**
 - Nabízí zdroje pro další čtení.

Slovníček

- Obsahuje definice technických a specifických pojmů uvedených v příručce.

2.6. SOULAD S PROJEKTEM IDEAL

- Kapitoly vycházejí z pokynů a dokumentů projektu IDEAL.
- Obsah se řídí cíli a metodami projektu a poskytuje pedagogům konzistentní a praktické informace.
- Přestože projekt IDEAL podporuje Evropská komise, názory v této příručce jsou názory autorů a nemusí odrážet názory Evropské komise nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA).

2.7. POROZUMĚNÍ "NESLYŠÍCÍM DOSPĚLÝM"

Definice v této příručce

Pro zjednodušení se pod pojmem "**dospělí neslyšící**" rozumí různé skupiny osob se ztrátou sluchu. Pedagogové mohou pracovat s různými skupinami, proto je důležité pochopit a respektovat identitu každého studujícího.

Kategorie

1. Neslyšící (s velkým N)

- Identifikují se jako příslušník kulturní a jazykové menšiny.
- Používají znakový jazyk jako svůj primární/mateřský jazyk.
- Vnímají hluchotu jako důležitou součást své identity.

- Mohou nebo nemusí používat mluvenou řeč ke komunikaci.

2. neslyšící

- Neztotožňují se s kulturní komunitou Neslyšících.
- Spoléhají spíše na mluvenou řeč a zbytky sluchu než na znakový jazyk.
- Často se spojují hlavně se slyšícími lidmi.

3. Nedoslýchaví

- Lidé s mírnou až těžkou ztrátou sluchu.
- Často používají mluvenou řeč jako hlavní způsob komunikace.
- Může se zapojit do komunity neslyšících i slyšících.

4. Pozdně ohluchlí

- Ztráta sluchu po dospívání.
- Může se naučit znakový jazyk nebo pokračovat v používání mluvené řeči.
- Může zvážit kochleární implantáty nebo jiné technologie.

5. hluchoslepí/HluchoSlepí

- Osoby se ztrátou sluchu i zraku.
- Používají kombinaci znakového jazyka, taktilního znakování, Braillova písma nebo jiných komunikačních metod.

6. Neslyšící se zdravotním postižením (Neslyšící+)

- Neslyšící s dalším postižením (např. mozková obrna, kognitivní postižení).
- Mohou vyžadovat další podporu a přizpůsobené metody výuky.

Kulturní citlivost a respekt

- **Zeptejte se studentů na jejich preference**
 - Otázkami typu "Jak vám mohu vyhovět?" projeďte respekt.
- **Vyhněte se předpokladům**
 - Nepředpokládejte komunikační preference nebo identitu studenta.
- **Poskytujte přístupné možnosti**
 - Nabízejte materiály v různých formátech, aby vyhovovaly různým potřebám.

Příklad dobré praxe: Před zahájením kurzu zašle pedagog studentům dotazník, ve kterém se jich zeptá na jejich preferované komunikační metody a případné úpravy, které by mohli potřebovat. To umožní pedagogovi připravit vhodné materiály a podporu.

2.8. ODKAZY A CITACE

- *Hluchoslepí nebo hluchoslepi.* Postranní panel o terminologii. The Outreach Center For Deafness and Blindness, Glosář pojmů, <https://deafandblindoutreach.org/dhh-guidelines-for-the-assessment-glossary>.
- Laura Siege, Agentura pro lidské služby, Oddělení pro postižení, stárnutí a nezávislý život, <https://dail.vermont.gov/sites/dail/files/documents/HearingTerminology.pdf>
- Kanadská asociace neslyšících, Terminologie, [https://cad-asc.ca/issues-positions/terminology/Deafblind nebo hluchoslepí, Postranní panel k terminologii](https://cad-asc.ca/issues-positions/terminology/Deafblind_nebo_hluchoslepí_Postranní_panel_k_terminologii)

3. SLOVNÍČEK

- **Asistenční technologie**
 - *Definice:* Nástroje a systémy, které pomáhají lidem se sluchovým postižením komunikovat a učit se. Příkladem mohou být sluchadla, kochleární implantáty, titulkovací služby a komunikační aplikace.
- **Hluchoslepí**
 - *Definice:* Lidé, kteří špatně slyší a vidí. Mohou používat znakový jazyk, hmatové znaky, Braillovo písmo nebo jiné způsoby komunikace. Všechny tyto způsoby je možné používat.
- **Pedagog**
 - *Definice:* Někdo, kdo má správnou kvalifikaci, dovednosti, znalosti, výcvik nebo zkušenosti, aby mohl učit ostatní o určitém předmětu nebo dovednosti.
- **eLearning**
 - *Definice:* Učení pomocí digitálních nástrojů, jako je internet, počítače, tablety nebo chytré telefony.
- **Zážitkové učení**
 - *Definice:* Učení prostřednictvím přímých zkušeností mimo tradiční akademické prostředí, jako jsou stáže, komunitní práce nebo praktické projekty.
- **Zdravotní gramotnost**
 - *Definice:* Lidé jsou schopni vyhledávat, chápat a používat informace, které jim pomáhají udržet zdraví sebe, své rodiny a komunity.
- **Jazyková identita spojená se znakovými jazyky**
 - *Definice:* Znakový jazyk: pocit sounáležitosti a kulturní identity spojený s používáním znakového jazyka jako hlavního komunikačního prostředku.
- **Znakový jazyk**
 - *Definice:* Vizuální jazyk s vlastní gramatikou a syntaxí, využívající tvary rukou, pohyby, mimiku a řeč těla, používaný především neslyšícími.

Tip pro pedagogy: *Při práci s dospělými neslyšícími vám znalost těchto slov pomůže lépe komunikovat a učit. Vždy se jich zeptejte, jak rádi komunikují, a snažte se vyhovět jejich potřebám.*

3.1. ODKAZY A CITACE

- Centrum pro pomoc hluchotě a slepotě, Slovníček pojmů, <https://deafandblindoutreach.org/dhh-guidelines-for-the-assessment-glossary>.
- Laura Siege, Agentura pro lidské služby, Oddělení pro postižení, stárnutí a nezávislý život, <https://dail.vermont.gov/sites/dail/files/documents/HearingTerminology.pdf>
- Kanadská asociace neslyšících, terminologie, <https://cad-asc.ca/issues-positions/terminology/>
- [Hluchoslepí nebo hluchoslepí, postranní panel k terminologii](#)
- Nutbeam, Don. 1998. "Glosář podpory zdraví." Health Promot. Int., 13 (4): 349-364. doi: 10.1093/heapro/13.4.349
- <https://www.pearsoned.com/making-a-case-for-experiential-learning-in-higher-education/>

4. KAPITOLA 1: JAK NAVRHOVAT VZDĚLÁVACÍ JEDNOTKY PRO NESLYŠÍCÍ DOSPĚLÉ

4.1. CÍL KAPITOLY

Tato kapitola je návodem pro pedagogy, jak navrhnout efektivní vzdělávací jednotky pro dospělé neslyšící, včetně hluchoslepých a Neslyšících+, se zaměřením na zdraví a zdravotní gramotnost. Pochopení jedinečných potřeb Neslyšících je zásadní pro vytváření inkluzivních a působivých vzdělávacích zážitků.

4.2. KLÍČOVÉ ASPEKTY, KTERÉ JE TŘEBA ZVÁŽIT

Při navrhování vzdělávací jednotky pro neslyšící dospělé berte v úvahu následující aspekty:

1. Porozumění cílové skupině
2. Definování obsahu a cílů výuky
3. Výběr vhodné metodiky a přístupu
4. Plánování a realizace
5. Hodnocení a zpětná vazba

4.3. POCHOPENÍ KONTEXTU CÍLOVÉ SKUPINY

Před vytvořením výukové jednotky je nezbytné porozumět charakteristikám a potřebám neslyšících studentů.

Úvahy:

- **Komunikační preference:**
 - Používání znakového jazyka (pozor na regionální rozdíly).
 - Preference odezírání ze rtů, taktilní znakování nebo psaného textu.
 - Někteří mohou mít další potřeby (Neslyšící+), například zrakové postižení.
- **Kulturní citlivost:**
 - Respekt ke kultuře a identitě neslyšících.
 - Uvědomění si důležitost komunity a společných zážitků.

Přístupnost a práva:

- Dodržovat *Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením* a zajistit přístupnost vzdělávání.
- **Poskytněte informace:** Nabídněte obsah ve způsobech komunikace, které studenti preferují (videa ve znakovém jazyce, srozumitelné písemné materiály).
- **Opatření pro přístupnost:** Zavedení nezbytných podpůrných prostředků, jako jsou tlumočníci znakového jazyka nebo vizuální pomůcky.

Příklad: *Pedagog připravuje kurz zdravotní gramotnosti pro neslyšící dospělé, včetně osob s Usherovým syndromem (onemocnění ovlivňující sluch a zrak). Aby vyhověl všem, poskytuje materiály ve videích ve znakovém jazyce, rozdává materiály psané velkým písmem a zajišťuje, aby učebna měla dostatečné osvětlení bez oslnění, a používá hmatové pomůcky pro osoby se ztrátou zraku.*

4.4. DEFINOVÁNÍ OBSAHU A CÍLŮ VÝUKY

Jasně definujte, co chcete učit a proč je to pro studenty důležité.

Klíčové otázky:**1. Co budete učit?**

- **Zdravotní témata**
 - *Příklad:* Porozumění lékařským pokynům.
 - *Příklad:* Přístup ke zdravotním službám.
- **Dovednosti**
 - *Příklad:* Interpretace zdravotních informací.
 - *Příklad:* Sebeobhajoba ve zdravotnictví.

2. Proč je to důležité?

- **Posílení postavení**
 - Pomáhá studentům činit informovaná rozhodnutí v oblasti zdraví.
 - Zvyšuje nezávislost při správě zdraví.
- **Navigace**
 - Zlepšuje schopnost orientovat se v systému zdravotní péče.
 - *Příklad:* Plánování schůzek s jistotou.

3. Jak ji budete učit?

- **Interaktivní metody**
 - *Příklad:* Hraní rolí při rozhovoru lékaře s pacientem.
 - *Příklad:* Skupinové diskuse o zdravotních zkušenostech.
- **Přístupné materiály**
 - *Příklad:* Video ve znakovém jazyce vysvětlující lékařské termíny.
 - *Příklad:* Snadno čitelné materiály s vizualizacemi.

Příklad dobré praxe: Při výuce o zacházení s léky zařadte aktivity, při kterých si studenti procvičí čtení štítků na předpisech pomocí vizuálních pomůcek. Hrajte role při komunikaci s lékárníky pomocí znakového jazyka nebo písemných poznámek.

4.5. VÝBĚR VHODNÉ METODIKY

Zvolte výukové metody, které neslyšící studenty zaujmou a motivují.

Doporučení:

- **Aktivní účast:**
 - Podporujte skupinové diskuse o zdravotních tématech.
 - Využijte reálné scénáře pro cvičení hraní rolí.
- **Dvojjazyčný přístup:**
 - Poskytněte obsah ve znakovém jazyce i v písemné podobě.
 - Používejte vizuální materiály, jako jsou infografiky, obrázky a videa.
- **Navazujte na předchozí znalosti:**
 - Začněte diskusí o zkušenostech studentů se zdravotní péčí.
 - Odstraňte mylné představy a vyplňte mezery ve znalostech

Tip pro pedagogy: Podrobné metodiky výuky přizpůsobené neslyšícím naleznete v [kapitole 3.](#)

Příklad: V hodině o plánování lékařských prohlídek iniciujte diskusi o problémech, se kterými se setkali. Poté předvedte účinné strategie pomocí videí ve znakovém jazyce a procvičte je prostřednictvím interaktivní hry v roli.

4.6. PLÁNOVÁNÍ A PROVÁDĚNÍ

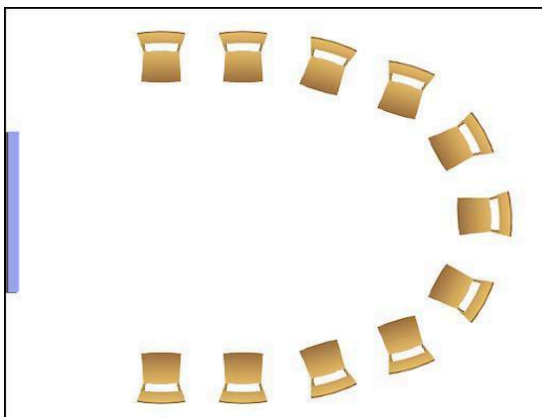
Efektivní plánování zajišťuje hladký průběh výuky.

Time management:

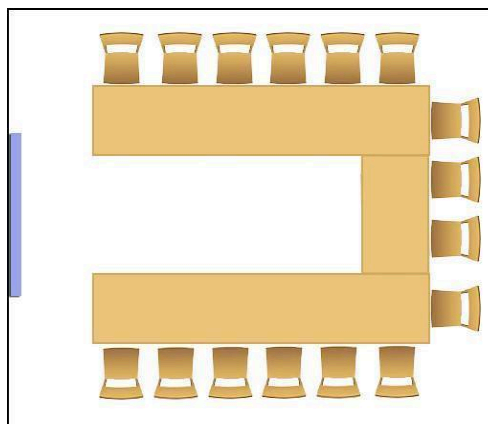
- **Délka sezení:**
 - Pro udržení pozornosti udržujte sezení stručná. Před výkladem dejte studentům čas na prohlížení vizuálních pomůcek.
 - Zařaďte krátké přestávky, abyste předešli únavě zraku. (např. 5-10 minut každých 30-45 minut).
- **Tempo:**
 - Vyváženost mezi výukou a interaktivními činnostmi.
 - Poskytněte čas na dotazy a vysvětlení.

Uspořádání prostoru:

- **Uspořádání učebny:**
 - Uspořádejte místa k sezení do tvaru písmene C nebo do kruhu tak, aby na ně všichni dobře viděli.
 - Zajistěte v místnosti dobré osvětlení bez oslnění.
- **Přístupnost:**
 - Předem zkontrolujte, zda v prostoru nejsou nějaké překážky.
 - Zajistěte dostatečný prostor pro pohyb a vizuální komunikaci.

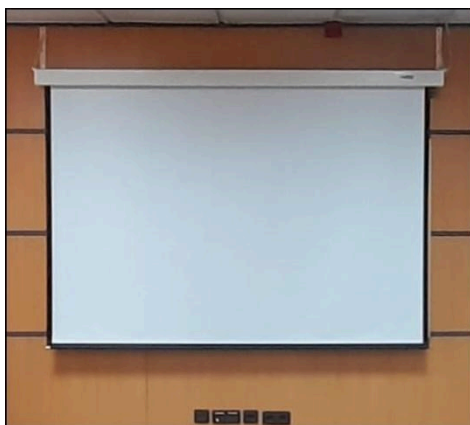
Obrázek: Třída ve tvaru C bez stolu

Obrázek: Učebna ve tvaru písmene C se stolem

Zdroje a materiály:

- **Vizuální pomůcky:**
 - K zobrazování obrázků a videí používejte projektory.
 - Poskytněte letáky s jasnými vizuálními prvky a snadno čitelným textem.
- **Technologická připravenost:**
 - Před výukou otestujte veškeré vybavení.
 - Mějte záložní plány pro případ technických potíží.

Obrázek: *Promítací plátno*

Obrázek: *Projektor*

Obrázek: *Učebna s projektorem a promítacím plátnem*

Obrázek: Promítací plátno

Obrázek: Abeceda znakového jazyka

Příklad: Pro dvouhodinové sezení o porozumění lékařským předpisům naplánujte 25 minutové úseky s pětiminutovými přestávkami. Použijte dobře osvětlenou místnost s místy k sezení, aby na sebe všichni účastníci viděli. Připravte si kombinaci videí ve znakovém jazyce, která vysvětlují běžné pokyny k lékům, interaktivních aktivit pro čtení etiket na receptech a cvičení pro komunikaci s lékárníky v rolích. Zajistěte, aby uspořádání místnosti umožňovalo všem účastníkům interakci a viditelnost vizuálních materiálů.

4.7. METODY HODNOCENÍ

Vyhodnocení výsledků učení a shromáždění zpětné vazby pro zlepšení budoucích lekcí.

Dostupné metody hodnocení:

- **Vizuální hodnocení:**
 - Používejte obrázkové kvízy na zdravotní témata.
 - Nechte studenty předvést své dovednosti, například vyplňování lékařských formulářů.
- **Prezentace ve znakovém jazyce:**
 - Povzbudte studenty, aby prezentovali zdravotní téma ve znakovém jazyce.
 - Přijměte videozáznamy, pokud je to žádoucí.

- **Zjednodušené písemné hodnocení:**

- Používejte jednoduchý jazyk.
- Na dokončení vyhradte více času.

Zpětná vazba a reflexe:

- **Shromažďování zpětné vazby od studentů:**

- Používejte průzkumy s vizuálními stupnicemi (např. smajlíky).
- Poskytněte možnost zpětné vazby ve znakovém jazyce nebo písemně.

- **Sebereflexe:**

- Zamyslete se nad účinností svých metod.
- Upravte budoucí sezení na základě zpětné vazby.

Příklad dobré praxe: Na konci kapitoly o porozumění pokynům pedagoga studenti absolvují kvíz, ve kterém přiřazují lékařské termíny k obrázkům. Poté se podělí o zpětnou vazbu k lekci prostřednictvím krátkého videa nebo písemné poznámky.

Tip pro pedagogy: Pružnost je klíčová. Buďte připraveni přizpůsobit svůj přístup na základě potřeb studentů a dostupných zdrojů. Pravidelná zpětná vazba pomáhá zdokonalovat výukové metody a zajišťuje poutavé učení.

4.8. ODKAZY A CITACE

- Organizace spojených národů. (2006). Úmluva o právech osob se zdravotním postižením.
<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-persons-disabilities>.
- Alcina Madueño, A. (2009). Znakové jazyky ve vzdělávání neslyšících učitelů ve Španělsku: (Historický pohled). Revista de Educación, 349, 437-449.
- Antia, S. y Metz, K. K. (2014). Spoluúčast na vzdělávání ve Spojených státech amerických: A Critical Analysis of Benefits and Challenges (Kritická analýza přínosů a problémů). En M. Marschark, et al (Eds.), Bilingualism and Bilingual Deaf Education (s. 424-442). Oxford .
- Araque Hontangas, N. y Barrio de la Puente, J. L. (2010). Atención a la diversidad y desarrollo de procesos educativos inclusivos. Prisma Social: Revista de Investigación Social, 4 (Narración y construcción social de la realidad).
- Booth, T. a Ainscow, M. (2011). Index pro inkluzi: rozvoj učení a participace ve školách; (3. vydání). Bristol: Centre for Studies in Inclusive Education (CSIE).

- Muñoz Baell, I. M., Ruiz-Cantero, M. T., Álvarez-Dardet, C., Ferreiro Lago, E. y Aroca Fernández, E. (2011). Comunidades sordas: ¿pacientes o ciudadanas? = Komunity neslyšících: pacienti nebo občané? Gaceta Sanitaria, 25(1), 72-78.
- Dirección general de educación infantil, primaria y especial. Centros de escolarización preferente para alumnado con discapacidad auditiva. Comunidad de Madrid.

5. KAPITOLA 2: VÝUKOVÉ DOVEDNOSTI VZDĚLAVATELŮ DOSPĚLÝCH

5.1. CÍL KAPITOLY

Tato kapitola zdůrazňuje klíčové pedagogické dovednosti, které pedagogové potřebují při práci s dospělými Neslyšícími, včetně těch, kteří jsou hluchoslepí a Neslyšící+. Osvojením těchto dovedností mohou pedagogové vytvářet inkluzivní, poutavé a efektivní vzdělávací prostředí, které respektuje rozmanitost a podporuje celoživotní učení.

5.2. POROZUMĚNÍ POTŘEBÁM NESLYŠÍCÍCH DOSPĚLÝCH STUDENTŮ

Neslyšící dospělí studenti pocházejí z různých prostředí a mají jedinečné komunikační preference a styly učení. Někteří používají znakový jazyk, jiní se spoléhají na odezírání ze rtů nebo asistenční technologie. Vzdělavatelé musí být k těmto odlišnostem citliví, aby mohli poskytovat rovné příležitosti ke vzdělávání.

Klíčové úvahy:

- **Komunikační preference:**
 - **Uživatelé znakového jazyka:** Mohou preferovat výuku ve znakovém jazyce.
 - **Odezírání ze rtů:** Někteří se spoléhají na odezírání ze rtů a mluvenou řeč.
 - **Asistenční technologie:** Ostatní používají zařízení, jako jsou sluchadla nebo kochleární implantáty.
- **Styly učení:**
 - **Vizuální studenti:** Mnoho neslyšících dává přednost vizuálním pomůckám, jako jsou diagramy, obrázky a videa.
 - **Kinestetičtí studenti:** Někteří se nejlépe učí pomocí praktických činností.
- **Rozmanitost v komunitě neslyšících:**
 - **Hluchoslepí:** Mohou vyžadovat taktilní znakování nebo materiály v Braillově písmu.
 - **Neslyšící se zdravotním postižením (Neslyšící+):** Neslyšící s dalším postižením mohou potřebovat podporu na míru.

Obrázek: Příklady výukových dovedností (zdroj: <https://stock.adobe.com/it>)

5.3. KLÍČOVÉ PEDAGOGICKÉ DOVEDNOSTI PRO PEDAGOGY

1. Přizpůsobivost a flexibilita

- **Popis:** Schopnost přizpůsobit výukové metody různým stylům učení a komunikačním preferencím.
- **Správná praxe:**
 - Upravovat plány lekcí na základě zpětné vazby a potřeb studentů.
 - Zapojte tlumočníky znakového jazyka nebo se naučte základní znaky.
 - Buďte připraveni používat alternativní metody komunikace.
- **Příklad:** *Pedagog si všimne, že někteří studenti se učí vizuálně, a proto do výuky zařadí více názorných pomůcek, jako jsou diagramy a videa.*

2. Efektivní komunikace

- **Popis:** Používání jasných a přístupných komunikačních metod k zajištění porozumění.
- **Správná praxe:**
 - Používejte jednoduchý jazyk a vyhněte se žargonu.
 - Podpořte vysvětlení vizuálními pomůckami.
 - Udržujte oční kontakt a zajistěte, aby byl váš obličej viditelný pro ty, kteří odezírají ze rtů.
- **Příklad:** *Učitel při zadávání pokynů používá jednoduchý jazyk, gesta a píše klíčové body na tabuli.*

3. Kulturní citlivost a povědomí

- **Popis:** Pochopení a respektování kultury neslyšících a zkušeností neslyšících osob.
- **Správná praxe:**
 - Vzdělávejte se o kultuře a normách neslyšících.
 - Vyhnete se předpokladům o schopnostech nebo preferencích.
 - Projevte úctu k identitě a hodnotám komunity neslyšících.
- **Příklad:** *Pedagog se účastní seminářů o kultuře neslyšících, aby lépe porozuměl perspektivám studentů.*

4. Empatie a posílení postavení

- **Popis:** Prokázání porozumění problémům studentů a podpora sebeobhajoby.
- **Správná praxe:**
 - Aktivně naslouchajte zkušenostem studentů.
 - Potvrzujte jejich pocity a názory.
 - Povzbuzujte studenty, aby vyjádřili své potřeby.
- **Příklad:** *Učitel vytváří podpůrné prostředí, ve kterém se studenti cítí dobře, když se mohou podělit o své myšlenky.*

5. Strategie inkluzivního vyučování

- **Popis:** Navrhování lekcí, které jsou přístupné všem studentům.
- **Správná praxe:**
 - Používejte multimodální výukové metody kombinující vizuální, auditivní a kinestetické přístupy.
 - Poskytněte materiály v různých formátech (např. videa ve znakovém jazyce, psaný text, vizuální prezentace).
- **Příklad:** *Poskytování obsahu lekcí ve formě videí ve znakovém jazyce, psaného textu a vizuálních prezentací.*

6. Digitální dovednosti

- **Popis:** Využití technologií pro zlepšení výuky a řešení potřeb v oblasti přístupnosti.

- **Správná praxe:**
 - Zapojte digitální nástroje, jako jsou videa s titulky a online platformy s funkcemi pro přístupnost.
 - Využívání asistenčních technologií pro podporu komunikace.
- **Příklad:** *Použití videokonferenčního softwaru s živými titulky pro výuku na dálku.*

7. Dovednosti pro řešení problémů

- **Popis:** Identifikace a řešení problémů, které vznikají ve vzdělávacím prostředí.
- **Správná praxe:**
 - Vypracování záložních plánů pro případ technologických problémů.
 - Podporovat spolupráci studentů při řešení problémů.
- **Příklad:** *Pokud dojde k technickému problému, má pedagog připravené offline materiály, aby mohl pokračovat ve výuce bez přerušení.*

8. Mentalita celoživotního učení

- **Popis:** Závazek neustálého profesního rozvoje a sebevzdělávání.
- **Správná praxe:**
 - Získejte aktuální informace o nejnovějších výukových metodách, technologiích a výzkumu v oblasti vzdělávání neslyšících.
 - Zapojte se do neustálého vzdělávání v oblasti inkluze a přístupnosti.
- **Příklad:** *Učitel pravidelně navštěvuje kurzy profesního rozvoje v oblasti inkluzivního vzdělávání.*

9. Zpětná vazba a reflexe

- **Popis:** Poskytování a přijímání konstruktivní zpětné vazby pro zlepšení výuky.
- **Správná praxe:**
 - Pravidelné poskytování zpětné vazby studentům.
 - Povzbudte studenty, aby se podělili o své názory a návrhy.
 - Zamyslete se nad svými výukovými postupy a odpovídajícím způsobem je upravte.
- **Příklad:** *Po každé lekci si pedagog vyžádá zpětnou vazbu od studentů, aby mohl upravit budoucí výukové strategie.*

10. Respektování komunikační rozmanitosti

- **Popis:** Uznávání a přizpůsobování se různým způsobům komunikace.
 - **Správná praxe:**
 - V případě potřeby používejte znakový jazyk, psaný text, gesta a další komunikační pomůcky.
 - Buďte otevření preferovaným způsobem komunikace studentů.
 - **Příklad:** *Ve třídě s různými komunikačními potřebami používá pedagog kombinaci znakového jazyka a vizuální prezentace.*
-

5.4. VÝUKOVÉ STRATEGIE: TIPY PRO PEDAGOGY

- **Aktivní zapojení studentů**
 - Zahrňte interaktivní aktivity, jako jsou skupinové diskuse, hraní rolí a praktické projekty.
 - **Příklad:** *Organizujte skupinové projekty, v nichž studenti spolupracují a sdílejí své zkušenosti.*
- **Vytvoření inkluzivního prostředí**
 - Vytvářet ve třídě atmosféru, ve které se všichni studenti cítí respektováni a oceňováni.
 - Stanovte základní pravidla, která podporují vzájemný respekt a brání diskriminaci.
 - **Příklad:** *Na začátku kurzu zapojte studenty do stanovení norem ve třídě, které zdůrazňují inkluzivitu.*
- **Využívání asistenčních technologií**
 - Začlenění technologií, které pomáhají při komunikaci a učení, jako jsou indukční smyčky, titulkovací služby nebo komunikační aplikace.
 - **Příklad:** *Používejte aplikace, které v reálném čase převádějí řeč na text pro studenty, kteří dávají přednost čtení.*
- **Plánování přístupnosti**
 - Zajistěte, aby všechny materiály a aktivity byly přístupné studentům s různými potřebami.

- Podle potřeby poskytněte informační materiály ve velkém tisku, Braillově písmu nebo v elektronické podobě.
 - **Příklad:** Nabídněte digitální kopie materiálů, u kterých lze upravit velikost písma nebo je nahlas přečíst pomocí čteček obrazovky.
 - **Spolupráce se studenty**
 - Zapojit studenty do plánování a rozhodování v souvislosti s jejich vzděláváním.
 - Zeptejte se studentů na jejich zájmy a začleňte tato témata do učebních osnov.
 - **Příklad:** Proveďte průzkum, abyste zjistili, o jaká témata mají studenti zájem, a podle toho přizpůsobte výuku.
-

5.5. PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

- **Program Frontrunners**
 - Mezinárodní program školení vedoucích pracovníků pro mladé neslyšící dospělé.
 - Klade důraz na posílení postavení, spolupráci a vytváření globálních sítí.
 - **Webové stránky:** <https://frontrunners.dk/>
 - **Iniciativy SignHealth**
 - Organizace poskytující zdravotní vzdělávání a služby ve znakovém jazyce.
 - Podporuje přístupné zdravotní informace pro neslyšící.
 - **Webové stránky:** <https://signhealth.org.uk/>
-

5.6. ODKAZY A CITACE:

- Carpenter, E. A. C., Meltzer, A., & Marquart, M. (2020). Osvědčené postupy pro inkluzi neslyšících / ohluchlých / nedoslýchavých studentů v synchronní online třídě. *World Journal of Education*, 10(4), 26. Převzato z <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1265346.pdf>.
- Přístupová síla. (2023). Komunikace neslyšících: Jak navázat kontakt s neslyšícími. Převzato z <https://accessforce.org/article/deaf-communication-connect-deaf-people/>.
- Výuka dovedností, na kterých záleží ve vzdělávání dospělých. (n.d.). Získáno z <https://lincs.ed.gov/state-resources/federal-initiatives/teaching-skills-matter-adult-education>.

- Evropská komise. (2017). Vzdělávání dospělých - celoživotní vzdělávání neslyšících pro práci i každodenní život - politický dokument. *EPALE*. Převzato z <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/adult-education-lifelong-learning-deaf-both-work-and-everyday-life-policy-paper>.

6. KAPITOLA 3: METODY VÝUKY PRO PODPORU DIGITÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ

6.1. CÍL KAPITOLY

Tato kapitola poskytuje pedagogům návod, jak vybrat a používat výukové metody, které pomáhají dospělým neslyšícím, hluchoslepým a nedoslýchavým zlepšit jejich digitální dovednosti. Pomocí těchto metod mohou pedagogové umožnit studentům, aby se s jistotou pohybovali v digitálním světě, měli přístup k důležitým zdravotním informacím a zlepšili kvalitu svého života.

6.2. POROZUMĚNÍ DIGITÁLNÍ DOVEDNOSTI

Co jsou to digitální dovednosti?

Digitální dovednosti jsou schopnosti potřebné k používání digitálních zařízení, jako jsou počítače a chytré telefony, aplikací a sítí, k vyhledávání a správě informací. Patří mezi ně:

- **Základní dovednosti:**
 - Pomocí počítače nebo chytrého telefonu.
 - Přístup k internetu.
 - **Pokročilé dovednosti:**
 - Vytváření digitálního obsahu.
 - Komunikace online.
 - Pochopení bezpečnosti online.
-

6.3. PROČ JSOU DIGITÁLNÍ DOVEDNOSTI PRO NESLYŠÍCÍ DŮLEŽITÉ?

- **Přístup k informacím:** Digitální dovednosti umožňují neslyšícím osobám přístup k množství informací, včetně zdravotnických zdrojů, vzdělávacích materiálů a zpráv.
 - **Komunikace:** Technologie usnadňuje komunikaci prostřednictvím videí ve znakovém jazyce, videohovorů a platform pro zasílání zpráv.
 - **Nezávislost:** Znalost digitálních nástrojů umožňuje větší nezávislost při každodenních úkonech, jako je online bankovníctví, nakupování a přístup ke službám.
-

6.4. VÝZVY, KTERÉ JE TŘEBA ZVÁŽIT

- **Přístup k technologiím:**

- Ne všichni studenti mají přístup k nejnovějším zařízením nebo spolehlivému internetu.
- V některých oblastech může být překážkou omezená infrastruktura.

Příklad: *Ve venkovských oblastech může být připojení k internetu slabé, což ztěžuje online výuku.*

- **Rychlé změny:**

- Technologie se rychle vyvíjejí, a proto je těžké zůstat v obraze.

Příklad: *Nová aplikace může nahradit starou, což vyžaduje, aby se studenti přizpůsobili.*

- **Různé úrovně dovedností:**

- Studenti mohou mít různou úroveň digitální gramotnosti.

Příklad: *Někteří lidé si možná rozumí s chytrými telefony, ale ne s počítači.*

- **Potenciální rizika:**

- Nadměrné používání může vést k závislosti na obrazovce.
- Omezení interakce tváří v tvář může mít dopad na sociální dovednosti.

6.5. METODIKY NA PODPORU DIGITÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ

6.5.1. PRAKTICKÉ PROCVIČOVÁNÍ A ZÁŽITKOVÉ UČENÍ

Popis:

- Studenti přímo pracují s digitálními nástroji v praxi.
- Klade důraz na učení praxí, což pomáhá udržet si informace.

Provádění:

- **Začněte se základy:** Pro začátečníky začněte se základními dovednostmi, jako je zapnutí zařízení, používání klávesnice a myši nebo navigace v rozhraní.
- **Úkoly z reálného života:** Vyzkoušejte si úkoly, jako je posílání e-mailů, vyhledávání na internetu nebo používání zdravotnických aplikací.

- **Přístupné pokyny:** Poskytněte návody krok za krokem s vizuálními prvky a podporou znakového jazyka, je-li to možné.

Příklad dobré praxe: *Pedagog ukazuje studentům, jak používat zdravotní aplikaci. Studenti si stáhnou aplikaci, nastaví si profily a během lekce si procvičí zadávání údajů o zdraví.*

Obrázek: *Praktické a zážitkové učení (Freepik)*

6.5.2. PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ (Project-Based Learning)

Popis:

- Studenti postupně pracují na projektu a využívají digitální dovednosti k dosažení cíle.
- Podporuje řešení problémů, spolupráci a kritické myšlení.

Provádění:

- **Definujte jasný projekt:** Příklady: Vytvoření jednoduchých webových stránek nebo natočení videa ve znakovém jazyce.
- **Spolupráce:** Skupinové projekty podporují týmovou práci a umožňují studentům vzájemně si pomáhat.
- **Význam pro reálný svět:** Vybírejte projekty, které mají pro studenty praktický přínos.

Příklad: *Studenti společně vytvoří digitální zpravodaj, který bude propagovat zdravotní osvětu v komunitě neslyšících, a to s využitím základního publikačního softwaru.*

6.5.3. INTERAKTIVNÍ WORKSHOPY A ŠKOLICÍ PROGRAMY

Popis:

- Strukturované lekce zaměřené na konkrétní digitální dovednosti.
- Vedení instruktorem s možností otázek a interakce.

Provádění:

- **Výběr tématu:** Zaměřte se na relevantní témata, jako je bezpečnost na internetu, zodpovědné používání sociálních médií nebo přístup k online službám veřejné správy.
- **Flexibilní formáty:** Semináře mohou probíhat osobně nebo online, což vyhovuje různým potřebám.
- **Podpůrné zdroje:** Poskytněte materiály ve videích ve znakovém jazyce a ve snadno čitelných formátech.

Příklad: *Online seminář učí studenty, jak se účastnit videokonferencí pomocí platformy, jako je Zoom, včetně nastavení schůzek a používání funkcí pro přístupnost.*

6.5.4. ONLINE VÝUKOVÉ PROGRAMY A E-LEARNINGOVÉ PLATFORMY

Popis:

- Online kurzy, ke kterým mohou studenti přistupovat svým vlastním tempem.
- Kombinujte videa, kvízy a interaktivní obsah.

Provádění:

- **Přístupný obsah:** Zajistěte, aby platformy byly vhodné pro neslyšící a nabízely překlady do znakového jazyka a titulky.
- **Podpůrné systémy:** Poskytněte pomoc studentům, kteří mohou mít problémy s obsahem, například prostřednictvím online lektorů nebo fór.
- **Krátké moduly:** Rozdělte obsah do zvládnutelných segmentů, abyste udrželi angažovanost.

Příklady dobré praxe:

- **SignoCampus:** (www.signocampus.es), *Vzdělávací webová stránka vytvořená pro neslyšící nabízí kurzy znakového jazyka. Studenti se mohou přihlásit do kurzu digitální gramotnosti s výukou znakového jazyka.*

- **Výukové programy YouTube:** Bezplatné výukové programy pokrývající digitální dovednosti se zapojením komunity.

Obrázek: Online výukové programy a platformy elektronického vzdělávání (Freepik)

6.5.5. GAMIFIKOVANÉ UČENÍ A DIGITÁLNÍ ODZNAKY

Popis:

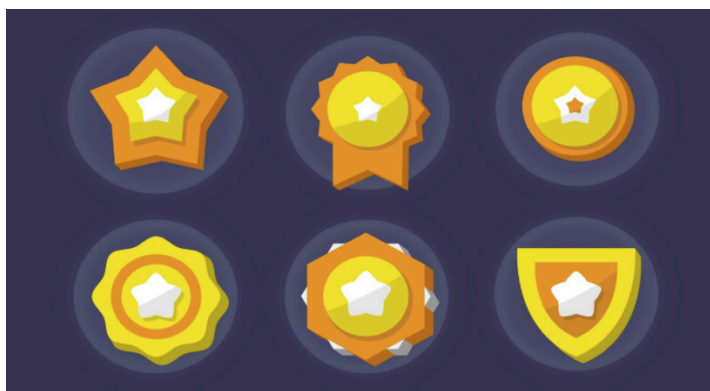
- Zahrnuje herní prvky, jako jsou body, odznaky a žebříčky, které motivují studenty.

Provádění:

- **Vyváženost:** Využijte gamifikaci k motivaci, ale buďte opatrní na přílišné soutěžení, které může některé studenty odradit.
- **Inkluzivita:** Zajistěte, aby hry byly přístupné a zohledňovaly různé úrovně dovedností studentů.
- **Omezení:** Nastavte zdravá časová omezení, abyste zabránili nadměrnému používání a řešili potenciální rizika závislosti.

Příklad dobré praxe: Aplikace odměňuje studenty odznaky za absolvování modulů o bezpečnosti na internetu, čímž podporuje jejich pokrok a zároveň jim umožňuje učit se vlastním tempem.

- **Jazyková aplikace Duolingo:** Uživatelé získávají body a odznaky, které podporují jejich pokrok.
- **Khan Academy:** poskytuje mise a dovednostní body s odznaky, když studenti zvládnou koncepty.

Obrázek: Gamifikované učení a digitální odznaky (Freepik)

6.5.6. ÚVAHY PRO PEDAGOGY

- **Přizpůsobení se technologickým úrovním:** Zhodnoťte digitální dovednosti svých studentů a přizpůsobte jim obsah.
- **Přístupnost:** Zajistěte přístupnost všech digitálních nástrojů a obsahu pomocí znakového jazyka, popisků a snadno čitelného textu.
- **Dostupnost zdrojů:** Mějte na paměti studenty, kteří nemusí mít přístup k určitým technologiím nebo stabilnímu připojení k internetu.

***Příklad:** Poskytněte offline materiály nebo naplánujte sezení, kdy je k dispozici přístup k internetu.*

- **Podpora a pomoc:** Poskytněte pomoc studentům, kteří se potýkají s obtížemi, případně prostřednictvím vzájemné podpory nebo dalšího doučování.
- **Alternativní plány:** Připravte se na situace, kdy může dojít k výpadku technologií, například k výpadku proudu a připravte si offline materiály.
- **Průběžné učení:** Podporujte neustálé vzdělávání, abyste drželi krok s novými technologiemi.

6.5.7. ŘEŠENÍ POTENCIÁLNÍCH PROBLÉMŮ

- **Omezený přístup k technologiím:**
 - Používejte široce dostupná zařízení, jako jsou chytré telefony.
 - Pokud je to možné, začleňte offline aktivity.

- **Pro starší studenty:**
 - Bud'te trpěliví a poskytněte další podporu.
 - Propojit digitální dovednosti se smysluplnými každodenními úkoly.
- **Rychlé technologické změny:**
 - Výuka základních pojmů, které se vztahují na různá zařízení.
 - Podporujte přizpůsobivost a učení se, jak se učit.

Příklad: *Naučte se, jak se pohybovat v různých prohlížečích, aby studenti mohli používat jakýkoli internetový software.*

6.5.8. VÝZNAM LIDSKÉ INTERAKCE

Přestože je technologie mocným nástrojem, lidská interakce zůstává zásadní.

- **Vyváženost používání technologií:** Pokud je to možné, kombinujte digitální výuku s osobními interakcemi.
- **Kulturní citlivost:** Vnímejte kulturu neslyšících a začleňte ji do výuky.
- **Budování komunity:** Podporovat spolupráci a sdílení mezi studenty.

Příklad dobré praxe: *Organizujte skupinové diskuse, kde se studenti podělí o své zkušenosti s technologiemi, a podpořte tak smysl pro komunitu.*

6.6. ODKAZY A CITACE

- **Praktické cvičení a zážitkové učení**
 - Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: (Kolbální zkušenost jako zdroj učení a rozvoje)*. Prentice-Hall.
 - Mayer, R. E. (2009). *Multimediální výuka*. Cambridge University Press.
 - "Praktické učení: *Průvodce kariérou*, 2021. K dispozici na adrese: [na adrese: Indeed.com](#)
- **Projektové vyučování (PBL)**
 - Barron, B., & Darling-Hammond, L. (2008). "Výuka pro smysluplné učení: A Review of Research on Inquiry-Based and Cooperative Learning," in *Powerful Learning: What We Know About Teaching for Understanding*, Jossey-Bass.

- Thomas, J. W. (2000). "Přehled výzkumu projektového vyučování." Dostupné na: BIE.org
- "Kariérní certifikáty Google: ". K dispozici na adrese: Google.com
- "Programování ve Scratchi pro děti", MIT Media Lab. Dostupné na: Scratch.mit.edu
- **Interaktivní semináře a školící programy**
 - Fullan, M. (2011). *Learning is the Work (Učení je práce)*, nepublikovaná práce, University of Toronto.
 - Valné shromáždění, "Bootcampy a workshopy". Dostupné na: GeneralAssembly.com
 - Adobe, "Workshopy Creative Cloud." K dispozici na adrese: Adobe.com
- **Online výukové programy a platformy elektronického vzdělávání**
 - "Online vzdělávací platformy: Co byste měli vědět." *Harvard Extension School*, 2021. Dostupné na adrese: Harvard.edu
 - Udemy, "Nabídka kurzů a vzdělávacích příležitostí". Dostupné na: Udemy.com
 - Coursera, "Certified Programs & Learning Pathways". Dostupné na: Coursera.org
 - Výukové programy YouTube. K dispozici na adrese: YouTube.com
- **Gamifikované učení a digitální odznaky**
 - Deterding, S., Dixon, D., Khaled, R., & Nacke, L. (2011). "Od prvků herního designu ke hratelnosti: Vymezení gamifikace." In *Sborník 15. mezinárodní akademické konference MindTrek*.
 - "Duolingo: "Duolingo: aplikace pro výuku jazyků." Dostupné na: Duolingo.com
 - "Khan Academy: ": Funkce gamifikace výuky. Dostupné na: Khanacademy.org
- **SignoCampus**
 - SignoCampus. "Página Principal." Dostupné na: SignoCampus.es

7. KAPITOLA 4: MOTIVACE NESLYŠÍCÍCH DOSPĚLÝCH PROSTŘEDNICTVÍM INTERAKTIVNÍCH A POUTAVÝCH METOD

7.1.CÍL KAPITOLY

Tato kapitola poskytuje školitelům praktické strategie, jak motivovat dospělé neslyšící, včetně hluchoslepých a Neslyšících+, prostřednictvím interaktivních a poutavých výukových metod. Pochopením různých typů motivace a zavedením aktivit, které mají u Neslyšících ohlas, mohou pedagogové zvýšit angažovanost, podpořit efektivní učení a podpořit studenty v dosahování jejich cílů.

7.2. POCHOPENÍ MOTIVACE

Co je motivace?

Motivace je hnací síla, která podněcuje jedince k činnosti směřující k dosažení cíle. Je nezbytná pro učení v každém věku. Motivovaní studenti mají tendenci:

- Být více angažovaní.
- Vytrvat déle.
- Dosáhnout lepších výsledků.

Typy motivace

1. Vnitřní motivace:

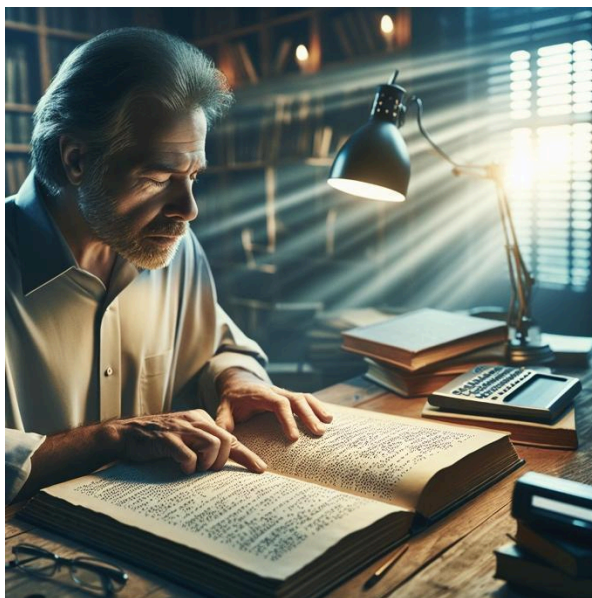
- Vychází zevniř jedince.
- Studenti se zapojují do činnosti, protože jim připadá příjemná nebo zajímavá.

2. Vnější motivace:

- Řídí se vnějšími odměnami nebo vyhýbáním se negativním důsledkům.
- Příkladem může být pochvala, certifikát nebo vyhnutí se trestu.

3. Motivace neslyšících studentů

- **Osobní význam:** Učení spojené s osobními cíli nebo zkušenostmi zvyšuje motivaci.
- **Autonomie:** Pocit kontroly nad učením zvyšuje motivaci.
- **Mistrovství:** Motivuje je touha zlepšovat dovednosti a překonávat problémy.

Obrázek: Ilustrace znázorňující dospělého neslyšícího, který je motivován k učení.

(Zdroj: Generování obrázků pomocí umělé inteligence - DALLÉ3 Image-Gen)

7.3. STRATEGIE PRO ZVÝŠENÍ MOTIVACE

7.3.1. INTERAKTIVNÍ AKTIVITY

Zapojte studenty do aktivit, které vyžadují účast.

- **Hraní rolí**
 - **Popis:** Studenti hrají scénáře z reálného života.
 - **Výhody:**
 - Posiluje důvěru.
 - Rozvíjí komunikační dovednosti.
 - Umožňuje vyjádření osobních názorů.

Příklad dobré praxe: *Simulace návštěvy lékaře pro nácvik rozhovorů týkajících se zdraví. To pomáhá studentům připravit se na reálné situace v bezpečném prostředí.*

- **Brainstormingová sezení**
 - **Popis:** Skupinová diskuse k vytváření nápadů.
 - **Pokyny:**
 - Povzbuzujte všechny účastníky, aby přispívali.
 - Žádný nápad není kritizován.
 - Navazujte na nápady ostatních.

Poznámka: *Facilitátor by měl udržovat sezení soustředěné a inkluzivní.*

Příklad dobré praxe: *Diskuse o způsobech, jak zlepšit přístup neslyšících ke zdravotním informacím.*

7.3.2. VÝLETY DO TERÉNU

Učení mimo třídu může zvýšit motivaci.

- **Výhody:**
 - Poskytuje praktické zkušenosti.
 - Propojuje teoretické znalosti s reálným světem.
 - Podporuje sociální interakci.
- **Provádění:**
 - **Příprava:** Stanovte jasné cíle a informujte studenty o tom, co mohou očekávat.
 - **Během cesty:** Zapojte studenty do řešení úkolů nebo otázek.
 - **Následné kroky:** Diskutujte o zkušenostech a upevňujte poznatky.

Příklad dobré praxe: *Návštěva zdravotního střediska, kde se dozvíte o dostupných službách.*

Obrázek: Ilustrace znázorňující exkurzi pro skupinu neslyšících znakujících dospělých.

(Zdroj: Generování obrázků pomocí umělé inteligence - DALLE3 Image-Gen)

7.3.3. ZAČLENĚNÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Motivace studentů v digitálním prostředí je stále důležitější.

- **Používání online platform**

- **Interaktivní nástroje:** Využívejte platformy, které umožňují videokonference, ankety a chaty (např. Zoom, Microsoft Teams).
- **Přístupný obsah:** Zajistěte přístupnost všech digitálních materiálů s tlumočením do znakového jazyka a titulky.

- **Gamifikace**

- **Popis:** Aplikace herních prvků do výuky.
- **Výhody:**
 - Zvyšuje angažovanost.
 - Poskytuje okamžité odměny (např. odznaky, body).
- **Tipy:**
 - Činnosti provádějte krátce, abyste předešli únavě.
 - Plánujte pravidelné přestávky během online sezení.
 - Podporujte práci ve skupině, abyste udrželi sociální interakci.

Příklad dobré praxe: Používání vzdělávací aplikace, která odměňuje studenty odznaky za absolvování modulů o zdravotní gramotnosti.

7.3.4. ŘEŠENÍ RŮZNÝCH POTŘEB

- **Inkluzivní postupy**
 - **Přizpůsobivost:** Přizpůsobení aktivit různým stylům učení a schopnostem.
 - **Podpora:** Poskytněte další pomoc těm, kteří mohou mít potíže.
- **Povědomí o krabím efektu**
 - **Porozumění:** "Krabí efekt" se týká jedinců, kteří drží ostatní zpátky kvůli žárlivosti nebo negativitě.
 - **Zmírnění:**
 - Podporovat pozitivní vzdělávací prostředí, ve kterém se slaví úspěch.
 - Povzbuzujte studenty, aby se navzájem podporovali ve svých úspěších.

7.4. PRAKTICKÉ TIPY PRO PEDAGOGY

- **Vztah obsahu k reálnému životu**
 - Zvolte témata, která se vztahují ke každodenním zkušenostem studentů.
 - Ukažte, jak mohou nové dovednosti zlepšit kvalitu jejich života.
- **Poskytování jasných informací**
 - Jasně vysvětlete účel, výhody a dobu trvání kurzu.
 - Používejte jednoduchý jazyk a vizuální pomůcky.
- **Odstranění překážek**
 - Řešení finančních a komunikačních problémů a problémů s dostupností.
 - Poskytování materiálů ve formátech, které studenti upřednostňují.
- **Vytvoření atraktivního vzdělávacího prostředí**
 - Používejte rozmanité metody výuky (vizuální pomůcky, praktické činnosti).

- Podporujte přátelskou a neformální atmosféru.
 - **Podpora spolupráce**
 - Zapojte vedoucí představitele komunity nebo hostující řečníky.
 - Podporujte vzájemné učení a skupinové projekty.
 - **Podpora sebevyjádření**
 - Povzbuzujte studenty, aby se podělili o své myšlenky a nápady.
 - Oceňte jejich přínos a poskytněte jim pozitivní zpětnou vazbu.
-

7.5. MOTIVACE V PRAXI

Příklad scénáře:

Pedagog vede kurz zdravotní gramotnosti pro neslyšící dospělé. Aby studenty motivoval:

- **Interaktivní hraní rolí:** Simulujte rozhovory se zdravotníky ve znakovém jazyce.
- **Výlet do terénu:** Navštivte místní kliniku, abyste se seznámili s nabízenými službami a procvičili si komunikaci.
- **Digitální zapojení:** Použijte aplikaci, ve které studenti sledují své zdravotní návyky a získávají odměny.
- **Skupinové projekty:** Studenti vytvoří video se zdravotní tematikou ve znakovém jazyce.

Tip pro správnou praxi: Zajistěte, aby všechny aktivity byly přístupné a zohledňovaly různé potřeby studentů, včetně hluchoslepých a Neslyšících+.

7.6. ODKAZY A CITACE

- Ávila Caica, O. L. (2011). Učitel: Učitel: Vidíte, co říkám? Zkušenosti z výzkumu s neslyšícími žáky. *Profilové otázky profesního rozvoje učitelů*, 13(2), 131-146.
- Csizér, K., & Kontra, E. H. (2020). Charakteristiky učení se cizím jazykům u neslyšících a těžce nedoslýchavých studentů. *The Modern Language Journal*, 104(1), 233-249. <https://doi.org/10.1111/modl.12630>
- Deci, E. L., & Ryan, M. R. (2000). Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being (Teorie sebeurčení a podpora vnitřní motivace, sociálního rozvoje a blahobytu). *American Psychologist*, 55 (1), 68-78.

- Doğan, Y., & Batdı, V. (2021). Revize brainstormingu v kontextu vzdělávání: A meta-thematic analysis. *Journal of learning for development*, 8(3), 541-556.
- Dornyei, Z. & Ushioda, E. (2011). *Výuka a výzkum motivace*. Longman.
- Harmer, J. (2007). *The practise of English language teaching*. Pearson Education Limited.
- Lee, P., & Pang, V. (2014). Vliv motivačních orientací na studijní výsledky u pracujících dospělých v dalším vzdělávání. *International Journal of Training Research*, 12(1), 5-15.
<https://doi.org/10.5172/ijtr.2014.12.1.5>
- Národní akademie věd, inženýrství a medicíny (2018). *Jak se lidé učí II: Učící se, kontexty a kultura*. The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/24783>
- Russell, C., & Shepard, J. (2010). Online prostředí pro hraní rolí ve vysokoškolském vzdělávání. *British Journal of Educational Technology*, 14(6), 992-1002.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-8535.2009.01048.x>

8. KAPITOLA 5: PROČ POSÍLIT ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST NESLYŠÍCÍCH?

8.1. CÍL KAPITOLY

Tato kapitola zdůrazňuje, že je důležité umožnit neslyšícím - včetně hluchoslepých a Neslyšících+ - zlepšit jejich zdravotní gramotnost. Pochopením problémů, kterým čelí, a zavedením strategií k překonání těchto překážek mohou pedagogové a poskytovatelé zdravotní péče zajistit, aby Neslyšící dospělí měli rovný přístup ke zdravotnickým službám a informacím.

8.2. VÝZNAM POSÍLENÍ POSTAVENÍ NESLYŠÍCÍCH DOSPĚLÝCH

Rovný přístup ke zdravotní péči

- **Lidské právo na zdravotní péči:**
 - Neslyšící mají právo na stejně kvalitní zdravotní péči jako slyšící.
 - Zajištění přístupné komunikace je pro spravedlivou zdravotní péči zásadní.

Zlepšení zdravotních výsledků

- **Lepší správa zdravotních stavů:**
 - Vyšší zdravotní gramotnost umožňuje neslyšícím porozumět jejich zdravotnímu stavu.
 - Mohou se informovaně rozhodovat o léčbě a změně životního stylu.
- **Účinná preventivní péče:**
 - Porozumění zdravotním informacím vede k lepší účasti na preventivních prohlídkách, očkování a preventivních opatřeních.

Duševní pohoda

- **Snížení frustrace a úzkosti:**
 - Efektivní komunikace minimalizuje nedorozumění při návštěvě lékaře.
 - Neslyšící se cítí sebejistěji a méně stresovaně.
- **Kulturní akceptace:**
 - Uznávání a přijímání identity a kultury Neslyšících podporuje sebeúctu.

- Podporuje smysl pro komunitu a sounáležitost.

Obrázek: *Různorodí neslyšící dospělí, kteří mají přístup ke zdravotním informacím různými způsoby, což poukazuje na význam inkluzivní komunikace o zdraví. (Zdroj: Generování obrázků pomocí umělé inteligence - Adobe Firefly)*

8.3. PROBLÉMY, KTERÝM ČELÍ DOSPĚLÍ NESLYŠÍCÍ

Komunikační bariéry

- **Nedostatek tlumočnicků znakového jazyka:**
 - Mnoho zdravotnických zařízení neposkytuje kvalifikované tlumočnický znakového jazyka.
 - Neslyšící pacienti mají problém sdělit své příznaky a porozumět diagnóze.
- **Omezené znalosti zdravotníků:**
 - Mnoho poskytovatelů zdravotní péče nezná základy znakového jazyka ani kulturu neslyšících.
 - To vede k chybné komunikaci a možné chybné diagnóze.

Omezený přístup k informacím

- **Nedostatek zdrojů znakového jazyka:**
 - Zdravotní informace jsou jen zřídka dostupné ve znakovém jazyce.
 - Písemné materiály mohou být příliš složité nebo nejsou ve snadno čitelných formátech.

- **Nedostatek vizuálních pomůcek:**

- Informační materiály často neobsahují vizuální prvky, které by napomáhaly porozumění.

Nedostatek informací o preventivní péči

- **Nedostupné informace o prevenci:**

- Důležité informace o screeningu, očkování a zdravém životním stylu nejsou pro neslyšící snadno dostupné.
- To vede k nižší účasti na preventivních zdravotních prohlídkách.

Příklad: Maria, neslyšící žena, zmeškala důležitá očkování, protože na klinice byly informace k dispozici pouze v mluvených sděleních. Bez prostředků ve znakovém jazyce nebo vizuálních pomůcek se o těchto možnostech nedozvěděla.

Obrázek: Ilustrace zobrazující různé osoby používající znakový jazyk a technologie, která zdůrazňuje význam zdravotní gramotnosti a přístupnosti v komunitě neslyšících. (Zdroj: Generování obrázků pomocí umělé inteligence - Google ImageFX/Copilot Microsoft)

8.4. STRATEGIE PRO ZVÝŠENÍ ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOSTI

1. Poskytování dostupných zdravotních informací

- **Zdroje znakového jazyka:**

- Vytvářejte zdravotní videa ve znakovém jazyce s titulky.
- Používejte vizuální pomůcky, jako jsou diagramy, piktogramy a modely těla.

- **Vizuální pomůcky:**

- K vysvětlení zdravotních témat používejte diagramy, piktogramy a modely.
- Zajistěte, aby materiály byly vizuálně poutavé.

- **Snadno čitelné materiály:**

- Zjednodušte lékařské texty pomocí srozumitelného jazyka.
- Pro lepší čitelnost používejte velká písmata a odrážky.

2. Školení zdravotnických pracovníků

- **Základní dovednosti znakového jazyka:**

- Povzbuzujte zdravotnické pracovníky, aby se naučili základní fráze znakového jazyka.
- Podporovat porozumění kultuře neslyšících a jejich komunikačním potřebám.

- **Využití tlumočnicků:**

- Během schůzek vždy zajistěte kvalifikované tlumočnický znakového jazyka.
- Využívejte služby video-tlumočení, pokud nejsou k dispozici osobní tlumočníci.

- **Techniky vizuální komunikace:**

- Používejte písemné poznámky, kresby a gesta pro usnadnění komunikace.
- Zajistěte, aby byly důležité pokyny poskytovány v přístupných formátech.

3. Zapojení do společenských iniciativ

- **Zdravotní šampioni pro neslyšící**

- Umožnit neslyšícím, aby se stali obhájci zdraví.
- Vyškolte je, aby vzdělávali své vrstevníky a podporovali zdravotní osvětu v komunitě.

- **Informační kampaně**

- Spolupracovat s organizacemi neslyšících na informování poskytovatelů zdravotní péče o potřebách neslyšících pacientů.
- Zahájení kampaní pomocí sociálních médií, workshopů a komunitních akcí.

- **Podpůrné role ve zdravotnictví**

- Zapojte mediátory nebo obhájce pacientů, kteří rozumí kultuře neslyšících.

- Školení zaměstnanců pro efektivní práci s neslyšícími.

4. Podpora preventivní péče

- **Dostupné informace o prevenci**

- Nabídněte informace o preventivních prohlídkách, očkování a zdravých návycích ve znakovém jazyce.
- Používejte vizuální pomůcky, abyste zdůraznili význam preventivních opatření.

- **Podporovat pravidelné prohlídky**

- Pomáhat neslyšícím osobám při plánování schůzek s dostupnými službami.
- Připomínejte a kontrolujte je jejich preferovaným způsobem komunikace.

Obrázek: Umělecké znázornění různých neslyšících dospělých, kteří se zapojují do zdravotní gramotnosti prostřednictvím znakového jazyka, od virtuálních konzultací až po osobní lékařskou péči. (Zdroj: Generování obrázků pomocí umělé inteligence - Google ImageFX/Copilot Microsoft)

8.5 TIPY PRO PEDAGOGY A POSKYTOVATELE ZDRAVOTNÍ PÉČE

- **Přijmout identitu neslyšících**

- Uznávat a respektovat kulturu a jazykové preference neslyšících.
- Podporovat inkluzivní prostředí, které si cení rozmanitosti.

- **Dbejte na rizika**

- Zajistěte, aby informace byly přesné a kulturně vhodné.
- Ověřte si porozumění kladením otevřených otázek.

- **Používejte více komunikačních strategií**

- Kombinujte metody, jako je znakový jazyk, písemné materiály a vizuální pomůcky.
- Buďte flexibilní a přizpůsobte se individuálním potřebám.

- **Poskytování průběžného školení**

- Informujte se o osvědčených postupech pro komunikaci s neslyšícími.
- Účastnit se seminářů, školení a programů zaměřených na kulturní kompetence.

Příklad dobré praxe: *Klinika pořádá pravidelná školení pro personál o kultuře neslyšících a základech znakového jazyka. Zavádí také protokol, který zajišťuje dostupnost tlumočnicků v případě potřeby.*

Obrázek: *Ilustrovaný portrét lékařky používající znakový jazyk, který symbolizuje zdravotní gramotnost a komunikační dostupnost pro komunitu neslyšících, na pozadí expresivní umělecké zeleně. (Zdroj: Generování obrázků pomocí umělé inteligence - ImageFX/Copilot Microsoft)*

8.6. PŘÍPADOVÁ STUDIE: ŠAMPIONI ZDRAVÍ NESLYŠÍCÍCH

Přehled

Projekt Šampioni zdraví neslyšících umožňuje neslyšícím převzít kontrolu nad svým zdravím. Zlepšuje přístup ke zdravotním informacím a službám a uznává jejich právo na dostupnou zdravotní péči.

Klíčové vlastnosti

- **Školení neslyšících osob:**
 - Neslyšící jsou školeni jako zdravotničtí šampioni.

- Dozívádají se o zdravotních tématech a o tom, jak sdílet informace ve své komunitě.
- **Spolupráce s poskytovateli zdravotní péče:**
 - Spolupracovat s poskytovateli zdravotních služeb na zlepšení služeb.
 - Zvyšování povědomí o specifických potřebách neslyšících pacientů.

Dopad

- **Zlepšení zdravotní gramotnosti**
 - Lepší porozumění zdravotním problémům mezi neslyšícími.
 - Umožnil neslyšícím činit informovaná rozhodnutí v oblasti zdraví.
- **Lepší přístup ke službám**
 - Zlepšení komunikace mezi neslyšícími pacienty a poskytovateli zdravotní péče.
 - Širší využívání tlumočnicků znakového jazyka ve zdravotnických zařízeních.

Zdroj:

- Projekt Deaf Health Champions byl představen na konferenci, která se konala 11. března 2015 v konferenčním centru v Manchesteru.
- Mezi zapojené organizace patřily SignHealth, UK Council on Deafness a Merseyside Society for Deaf People.

 THE DEAF HEALTH
CHARITY
SIGNHEALTH UK Council
on Deafness msdp
MERSEYSIDE SOCIETY for
DEAF PEOPLE

Deaf Health Champions Conference Wednesday 11th March 2015, Manchester Conference Centre

Obrázek: Propagační banner pro konferenci Deaf Health Champions, která se konala ve středu 11. března 2015 v konferenčním centru v Manchesteru, s logy charitativní organizace pro zdraví neslyšících SignHealth, britské Rady pro hluchotu a Merseyside Society for Deaf People. (Zdroj: https://gallery.mailchimp.com/106f9cf656526700cea1351f5/files/DeafHealth_Champions_Conference_Briefing_2.pdf)

8.7. ODKAZY A CITACE

- SignHealth. (2024). Zdravotní charitativní organizace pro neslyšící - SignHealth. Převzato z <https://signhealth.org.uk>.
- Síť psychologických profesí. (2015). Konference mistrů v oblasti zdraví neslyšících. Převzato z <https://ppn.nhs.uk/north-west/resources/news/item/a-deafhealth-champions-conference>.
- Briefing na konferenci Šampioni zdraví neslyšících. (2015). Převzato z https://gallery.mailchimp.com/106f9cf656526700cea1351f5/files/DeafHealth_Champions_Conference_Briefing_2.pdf
- Piao, Z., Lee, H., Mun, Y., Lee, H., & Han, E. (2023). Exploring the health literacy status of people with hearing impairment: a systematic review [Zkoumání stavu zdravotní gramotnosti osob se sluchovým postižením: systematický přehled]. *Archives of Public Health*, 81(206). <https://doi.org/10.1186/s13690-023-01216-x>

9. KAPITOLA 6: STRATEGIE UČENÍ UMOŽŇUJÍCÍ NESLYŠÍCÍM ZLEPŠIT ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST

9.1. CÍL KAPITOLY

Tato kapitola představuje účinné strategie učení, které pomáhají neslyšícím - včetně hluchoslepých a Neslyšících+ - zlepšit jejich zdravotní gramotnost. Pomocí na míru upravených přístupů, které odpovídají jejich jedinečným komunikačním potřebám, mohou neslyšící získat přístup ke zdravotním informacím, porozumět jim a využívat je k informovanému rozhodování a obhajobě svého blaha.

9.2. PROPOJENÍ STRATEGIÍ UČENÍ S MOTIVACÍ A METODIKAMI.

V návaznosti na koncepty motivace a interaktivních metodik, o nichž jsme hovořili v předchozích kapitolách, představíme konkrétní strategie, které mohou pedagogové využít ke zvýšení zdravotní gramotnosti neslyšících studentů. Tyto strategie se zaměřují na individuální i skupinové učení a podporují zapojení a posílení kompetencí.

9.3. STRATEGIE UČENÍ

9.3.1. WEBQUEST

Co je to WebQuest?

WebQuest je výuková aktivita založená na zkoumání, při níž studenti získávají informace z internetu, aby mohli splnit určitý úkol. Je strukturovaná a řízená, což studentům umožňuje soustředit se na analýzu a použití informací, nikoli na jejich vyhledávání.

Jak WebQuest zvyšuje zdravotní gramotnost neslyšících osob

- **Přístupné online zdroje:** Využívají videa s titulky, materiály ve znakovém jazyce a vizuální obsah vhodný pro neslyšící studenty.
- **Strukturované poradenství:** Poskytuje jasnou cestu k prozkoumání zdravotnických témat, což zefektivňuje učení.
- **Aktivní účast:** Zapojuje studenty do zkoumání, analýzy a syntézy informací o zdraví.
- **Přizpůsobení:** Lze přizpůsobit různým jazykovým schopnostem a stylům učení.

- **Spolupráce:** Podporuje týmovou spolupráci a vzájemnou podporu mezi studenty.

Struktura WebQuestu

1. Úvod

- Poutavým způsobem prezentuje zdravotní téma.
- Vztahuje se k zájmům studentů a podporuje jejich motivaci.

2. Úkol

- Jasně definuje, čeho studenti dosáhnou (např. vytvoření zdravotní brožury).
- Podporuje řešení problémů a kritické myšlení.

3. Proces a zdroje

- Uvádí pokyny krok za krokem.
- Poskytuje odkazy na přístupné zdroje ve znakovém jazyce nebo s vizualizací.

4. Hodnocení

- Stanovuje jasná kritéria úspěchu.
- Umožňuje studentům sebehodnocení a zpětnou vazbu.

5. Závěr

- Shrnutí získaných poznatků.
- Podněcuje k přemýšlení a dalšímu zkoumání.

Příklad: *Studenti pracují ve skupinách a vytvářejí vizuální prezentaci o zdravých stravovacích návycích. Pomocí poskytnutých webových stránek s videozáznamy ve znakovém jazyce a infografiky shromáždí informace a prezentují svá zjištění třídy.*

Obrázek: (zdroj <https://stock.adobe.com/it>)

9.3.2. PŘÍSTUP ZALOŽENÝ NA SKUPINOVÉM VZDĚLÁVÁNÍ

Co je skupinové vzdělávání?

Skupinové vzdělávání zahrnuje sdílení znalostí a zkušeností mezi jednotlivci z podobného prostředí, kteří se vzájemně vzdělávají. V kontextu neslyšících studentů to znamená, že neslyšící jedinci učí a učí se od svých neslyšících vrstevníků.

Výhody pro neslyšící

- **Efektivní komunikace:** Společný jazyk a kulturní zkušenosti zlepšují porozumění.
- **Modelování rolí:** Studenti vidí, jak jejich vrstevníci úspěšně zvládají zdravotní problémy, což je inspiruje.
- **Zapojení komunity:** Podporuje podpůrné prostředí oceňující kolektivní zdraví.
- **Zplnomocnění:** Podporuje sebeobhajobu a sebedůvěru v péči o zdraví.

Zavádění skupinového vzdělávání

- **Školení skupinových lektorů:** Vybavte zájemce zdravotnickými znalostmi a pedagogickými dovednostmi.
- **Skupinové diskuse:** Pořádejte sezení, na kterých se kolegové podělí o zkušenosti a strategie.
- **Workshopy a semináře:** Provádějte interaktivní sezení vedená skupinovými lektory na zdravotní témata.

Příklad: *Dospělý neslyšící, který účinně zvládá cukrovku, se podělí se skupinou o své zkušenosti a ukáže, jak sledovat hladinu cukru v krvi a udržovat zdravý životní styl.*

Obrázek: (zdroj: <https://stock.adobe.com/it>)

9.4. TIPY PRO VZDĚLAVATELE

- **Zjednodušení obsahu**
 - Používejte jasný a srozumitelný jazyk.
 - Rozdělte informace do malých, snadno zvládnutelných částí.
- **Začlenění vizuálních pomůcek**
 - Používejte obrázky, diagramy a videa ve znakovém jazyce.
 - Zajistěte, aby všechny materiály byly přístupné a vizuálně poutavé.
- **Podpora aktivního učení**
 - Povzbuzujte studenty k aktivní účasti prostřednictvím diskusí a projektů.
 - Zahrňte aktivity, které vyžadují kritické myšlení a řešení problémů.
- **Podpora spolupráce**
 - Organizujte skupinové aktivity, které posilují týmovou spolupráci.
 - Podporujte sdílení osobních zkušeností týkajících se zdraví.
- **Přizpůsobení jazyka a zdrojů**
 - Poskytněte materiály v jazyce, který studenti preferují.
 - Zajistěte, aby byly online zdroje dostupné a vhodné.

Příklad: *Vzdělavatel poskytuje informace o zdraví jak ve videích ve znakovém jazyce, tak v psaném textu, a umožňuje tak studentům vybrat si formát, který jim nejlépe vyhovuje.*

9.5. ODKAZY A CITACE

- Dodge, B. (2001). "FOCUS: Pět pravidel pro psaní skvělého webquestu." *Learning & Leading with Technology*, 28(8), 6-9.
- Dodge, B. (1995). "Webquests: B.: "A Technique for Internet-based Learning". *Distance Educator*, 1(2), 10-13.
- Boyle, J., Mattern, C. O., Lassiter, J. W., & Ritzler, M. S. (2011). "Peer 2 Peer: (1): Efficacy of a Course-Based Peer Education Intervention to Increase Physical Activity Among College Students (Účinnost intervence založené na vrstevnickém vzdělávání pro zvýšení fyzické aktivity mezi vysokoškolskými studenty)." *Journal of American College Health*.
- Green, J. (2001). "Vrstevnické vzdělávání." *Propagace a vzdělávání*.